	<b>משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת</b>			
	שם הפרק: הוראות כלליות			מס' הפרק: 01
	בתוקף מ: 27/01/2021	מהדורה: 02		עמוד 1 מתוך 9
<b>נושא: התערבות עובד סוציאלי עם משפחה שכולה חדשה</b>		הוראה מס': 10.01		

### כללי


1. הוראה זו מחליפה הוראה מס' 10.01 מיום 1/12/2003 ובאה במקומה .
2. הוראה זו באה להגדיר את אופן ביצועו של תהליך ההתערבות של עובד סוציאלי עם משפחה שכולה חדשה ותכנון מפגשים בין העובד סוציאלי והמשפחה.
3. מנהל המחוז אחראי לביצועה התקין של הוראה זו.
4. ר' היח' הארצית לשירותי שיקום משפחות הינו בעל הסמכות והאחריות להנחיה, עידכון ובקרה של אופן הביצוע התקין של הוראה זו.

### עקרונות

5. האובדן הוא מצב חדש ובלתי צפוי היוצר משבר בחיי הפרט והמשפחה בתקופה הראשונה. לאחר האסון חשובה התערבות עובד סוציאלי כדי לסייע לפרט ולמשפחה למצוא דרכים יעילות להתמודדות ולהתארגנות מחדש במערכת המשפחתית והחברתית.
6. הודעת חלל שנתקבלה מהיחידה להכרה וקביעת זכאות תשמש אסמכתא לפיה המחוז יוצר קשר עם המשפחה השכולה החדשה.
7. במקרים של פניית בני משפחתו של נכה צה"ל שנפטר, המחוז יפעל בהתאם לנוהל העבודה לאלמנות נכים שנפטרו, עפ"י הוראות אגף משפחות הנצחה ומורשת 20.02, 20.03 .
8. הטיפול של עובד סוציאלי עם המשפחה מתקיים במסגרת טיפול אינטנסיבי מובנה, ליווי ותמיכה, ובמידת הצורך גם בשיתוף פעולה עם גורמים בקהילה.
9. תפקידו המקצועי של העובד הסוציאלי הינו התערבות בשעת משבר וסיוע טיפולי בתהליך עיבוד האבל
10. ההתערבות הטיפולית מכוונת להתקיים במהלך פרק זמן קצוב, כפי שנקבע בין העובד הסוציאלי לבין המשפחה

### הגדרות

11. **טופס חל-1** - טופס "הודעה על נפילת חלל" הטופס מופק על ידי: מקמש"ר/ מחלקת נפגעים בצה"ל /מחלקת פרט משטרת ישראל/ מח' פרט בשב"ס.

 <p>אגף משפחות הנצחה ומורשת</p>	<b>משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת</b>		 <p>משרד הבריאות</p>	
	שם הפרק: הוראות כלליות			מס' הפרק: 01
	בתוקף מ: 27/01/2021	מהדורה: 02		עמוד 2 מתוך 9
	נושא: <b>התערבות עובד סוציאלי עם משפחה שכולה חדשה</b>			הוראה מס': 10.01

### מידרג סמכויות

12. למנהל השירות הסוציאלי יש סמכות ואחריות לפיקוח והדרכה מקצועית וביצועית על מכלול פעולות ההתערבות עם המשפחות השכולות המטופלות ע"י המחוז שלו.
13. לעובד הסוציאלי במחוז יש סמכות ואחריות לביצוע מכלול פעולות ההתערבות עם המשפחות השכולות המטופלות על ידו.

### זכאות - בהתאם למוגדר בחוק בהתייחס ל:

14. הורים שכולים.
15. אלמנות.
16. יתומים.
17. אחים שכולים.

### הסיוע

18. המוקדים המרכזיים של הסיוע הניתן ע"י העובד הסוציאלי לבני המשפחה השכולה החדשה הינם במסלולים הטיפוליים המפורטים להלן:
- א. טיפול ישיר ע"י העובד הסוציאלי – התערבות בשעת משבר, טיפול אינטנסיבי מובנה, ליווי ותמיכה בתהליך עבוד האבל, מעקב ושמירת קשר.
- ב. המלצה / הפנייה לטיפול נפשי/ התערבות רגשית .
- ג. המלצה / הפנייה לטיפול קבוצתי, הכנת הזכאים להשתלבות בקבוצה, מעקב וליווי בשלבים הראשונים.
- ד. המלצה / הפנייה לשלב מתנדב/ת לצורך הרחבת מעגל התמיכה במשפחה השכולה.


 <p>אגף משפחות הנצחה ומורשת</p>	<b>משהב"ט - אגף משפחות, הנצחה ומורשת</b>		 <p>משרד הבריאות</p>	
	שם הפרק: הוראות כלליות			מס' הפרק: 01
	בתוקף מ: 27/01/2021	מהדורה: 02		עמוד 3 מתוך 9
<b>נושא: התערבות עובד סוציאלי עם משפחה שכולה חדשה</b>		הוראה מס': 10.01		

### אופן הטיפול - סיוע ראשוני לאחר האסון

19. מידע על האסון מתקבל במחוז באמצעות **טופס חל-1** המועברת ע"י היחידה להכרה וקביעת זכאות .
20. ההודעה מועברת למנהל המחוז ולמנהל השירות הסוציאלי במחוז עם הנחיית היחידה להכרה וקביעת זכאות באם יש להיכנס למשפחה או שההודעה מועברת רק לידיעה . ההודעה תועבר באמצעות מייל ובאמצעות מערכת טרום הכרה במערכת שמש. ( ראה נוהל עבודה טיפול האגף בהכרה- אי הכרה במשפחה שכולה חדשה ).
21. מנהל השירות הסוציאלי במחוז יעביר ההודעה לעובד הסוציאלי המיועד ליצור קשר עם המשפחה, וינחה אותו להתחיל בטיפול במשפחה.
22. עובד סוציאלי יבקר בבית האלמנה ובית ההורים השכולים במסגרת "השבעה", או בסמוך "לשבעה" ועד שבועיים מתאריך קבלת **טופס חל-1**, מהיחידה להכרה וקביעת זכאות.
23. מטרת הביקור :
  - א. הבעת תנחומים וביטוי השתתפות באבל.
  - ב. יצירת קשר ראשוני עם בני המשפחה ומתן מענה לצרכים רגשיים.
  - ג. אבחנת מצב המשפחה ואיתור צרכים דחופים הדורשים התערבות העובד הסוציאלי ו/או בעלי תפקידים אחרים במחוז, כגון עובד רווחה, עובד דיור וכד, ו/או שירותים קהילתיים.

### אופן הטיפול - מפגשים עם המשפחה השכולה לאחר הביקור הראשון


24. עובד סוציאלי יזום מפגש נוסף עם המשפחה השכולה. מטרת המפגש תהא לצורך:
  - א. היכרות והבהרת תפקיד העובד הסוציאלי והסיוע שניתן לקבל באמצעותו.
  - ב. התייחסות לשכול ומתן לגיטימציה ועידוד לביטוי רגשות אצל כל בני המשפחה.

 <p>אגף משפחות הנצחה ומורשת</p>	<b>משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת</b>		 <p>משרד הבריאות</p>	
	שם הפרק: הוראות כלליות			מס' הפרק: 01
	בתוקף מ: 27/01/2021	מהדורה: 02		עמוד 4 מתוך 9
	<b>נושא: התערבות עובד סוציאלי עם משפחה שכולה חדשה</b>			הוראה מס': 10.01

- ג. סיוע למילוי טופס בקשה להכרה בזכויות, לפי חוק משפחות החיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) תשי"ז-1950. (להלן: חוק משפחות).
25. במהלך המפגשים הבאים עם המשפחה יערוך העובד הסוציאלי אבחנה והערכה, ובהתאם לצרכים שיאותרו - יקבע במשותף עם המשפחה את מטרות הטיפול, אופי הקשר ומקום המפגשים.
26. ההתערבות הטיפולית נעשית באמצעות שיחות ברמה הפרטנית/משפחתית. התכנים העיקריים האופייניים לתהליך זה קשורים בהוויית השכול, ברגשות ובהתנהגויות כאשר העובד הסוציאלי מטפל, מדריך ומיעץ לבני המשפחה בנושאים הקשורים באובדן ואבל.
27. הקשר עם המשפחה נעשה במסגרת טיפול אינטנסיבי מובנה, ליווי ותמיכה, ובמידת הצורך שיתוף פעולה עם גורמים בקהילה ועם קצינות הנפגעים.
28. לאחר שהמשפחה הוכרה על פי חוק משפחות, ועפ"י רצון המשפחה וצרכיה – יוצע למשפחה מפגש עם עובד הרווחה, לצורך קבלת הסבר כללי על מערכת הסיוע של אגף משפחות הנצחה ומורשת בתחומים השונים.
29. במקביל לטיפול הישיר במשפחה כמתואר לעיל, יבדוק העובד הסוציאלי עם המרכז המחוזי לקבוצות ומתנדבים במחוז, גם את התאמתם של ההורים השכולים / אלמנה/ אחים שכולים / יתומים להשתלב במסגרת קבוצתית-תמיכתית ובמידת הצורך גם לסיוע ממתנדבים בקהילה.
30. העובד הסוציאלי יכין את המועמד לקבוצה לקראת השתלבות בקבוצה ויקיים מעקב וליווי בשלבים הראשונים.
31. במידה והעובד הסוציאלי יאתר צורך בכך – הוא יפנה את הפרט, או המשפחה לטיפול נפשי או התערבות לרווחה רגשית בהתאם להוראה 84.18, ובמקביל יקבע עם המשפחה את אופי המשך הקשר.

#### **אופן הטיפול - סיום ההתערבות הטיפולית:**

32. ההתערבות הטיפולית בהיותה מתוכננת, מכוונת להתקיים במהלך פרק זמן קצוב, כפי שנקבע בין העובד הסוציאלי לבין המשפחה.
33. העובד הסוציאלי יקדיש מספר מפגשים כדי לעבד את הפרידה וסיום הטיפול.
34. העובד הסוציאלי יבהיר וידגיש בפני המשפחה את האפשרות העומדת לרשותה לפנות אליו, או אל כל אחד מעובדי המחוז, בעת הצורך.

 <p>אגף משפחות הנצחה ומורשת</p>	<b>משהב"ט - אגף משפחות, הנצחה ומורשת</b>		 <p>משרד הבריאות</p>	
	שם הפרק: הוראות כלליות			מס' הפרק: 01
	בתוקף מ: 27/01/2021	מהדורה: 02		עמוד 5 מתוך 9
<b>נושא: התערבות עובד סוציאלי עם משפחה שכולה חדשה</b>		הוראה מס': 10.01		

### אופן הטיפול - מעקב ושמירת קשר:

35. האוכלוסייה שלגביה נדרשים מעקב ושמירת קשר בשנת האבל הראשונה הינה אוכלוסיית המשפחות, אשר מסיבות שונות אינן מעוניינות בקשר טיפולי עם העובד הסוציאלי.
36. העובד הסוציאלי יחזור ויציע קשר עם המשפחה, לפחות 3-4 פעמים בשנת האבל הראשונה, על מנת לבדוק במידת האפשר את המתרחש במשפחה, ואם חלו שינויים הדורשים התייחסות טיפולית.
37. העובד הסוציאלי יציע למשפחות אלו, השתתפות בקבוצת תמיכה, טיפול נפשי, התערבות רגשית, הכנסת מתנדב וכיו"ב.

### תיעוד:



38. מידע אודות ביקור "השבעה" והמפגשים הראשונים יפורטו בטופס המצורף "סטטוס/דו"ח משפחה חדשה" (נספחים א' + ב') ויסרקו במחשב בתיקייה הדיגיטלית תחת טיפול סוציאלי.
39. כל מפגש/ שיחה עם המשפחה יתועד במעקב טיפול (גם אם מדובר רק בציון מועד המפגש/שיחה) רמת הפירוט של המידע על פי שיקול דעתו המקצועית של העובד הסוציאלי תתועד במעקב טיפול/ הערות שיקום (ממודר) / רישום אישי של העובד הסוציאלי שאינו במחשב.

### רמת השירות - משך ביצוע

40. במסגרת המאמץ המתמיד לשיפור השירות לזכאים – על מנהל המחוז לוודא, כי העובד הסוציאלי יבקר בבית האלמנה ובית ההורים השכולים במסגרת "השבעה", או בסמוך "לשבעה" – בתוך מסגרת זמן שלא תעלה על 14 יום מתאריך קבלת טופס חל-1 מהיחידה להכרה וקביעת זכאות

### **אריה מועלם**

סמנכ"ל וראש אגף משפחות, הנצחה ומורשת

	<b>משהב"ט - אגף משפחות, הנצחה ומורשת</b>			
	שם הפרק: הוראות כלליות			מס' הפרק: 01
	בתוקף מ: 27/01/2021	מהדורה: 02		עמוד 6 מתוך 9
<b>נושא: התערבות עובד סוציאלי עם משפחה שכולה חדשה</b>		הוראה מס': 10.01		

### נספח א'

## דו"ח משפחה חדשה - הורים שכולים

### פרטי החלל:

שם החלל: \_\_\_\_\_ תאריך נפילה: \_\_\_\_\_  
 מס' תיק: \_\_\_\_\_ נסיבות: \_\_\_\_\_  
 סטטוס (רווק, נשוי, גרוש): \_\_\_\_\_



### פרטי המשפחה

#### הורים

מצב משפחתי: \_\_\_\_\_ כתובת מגורים: \_\_\_\_\_  
 שם ההורה: \_\_\_\_\_ גיל: \_\_\_\_\_ מצב בריאותי: \_\_\_\_\_ עיסוק: \_\_\_\_\_  
 מס' פלאפון: \_\_\_\_\_  
 שם ההורה: \_\_\_\_\_ גיל: \_\_\_\_\_ מצב בריאותי: \_\_\_\_\_ עיסוק: \_\_\_\_\_  
 מס' פלאפון: \_\_\_\_\_  
 כתובת מייל: \_\_\_\_\_

#### אחים

שם: \_\_\_\_\_ גיל: \_\_\_\_\_ מקום מגורים: \_\_\_\_\_  
 שם: \_\_\_\_\_ גיל: \_\_\_\_\_ מקום מגורים: \_\_\_\_\_  
 שם: \_\_\_\_\_ גיל: \_\_\_\_\_ מקום מגורים: \_\_\_\_\_

 <p>אגף משפחות הנצחה ומורשת</p>	<b>משהב"ט - אגף משפחות, הנצחה ומורשת</b>		 <p>משרד הביטחון</p>	
	שם הפרק: הוראות כלליות			מס' הפרק: 01
	בתוקף מ: 27/01/2021	מהדורה: 02		עמוד 7 מתוך 9
<b>נושא: התערבות עובד סוציאלי עם משפחה שכולה חדשה</b>		הוראה מס': 10.01		

**קצינת נפגעים**

שם: \_\_\_\_\_ חיל: \_\_\_\_\_

תאריך ביקור ראשון: \_\_\_\_\_

**התרשמות כוללת נושאים הדורשים תשומת לב:**

---



---



---



---



---



---



---

**הערות**

---





---



---

**שם העובד/ת:** \_\_\_\_\_

 <p>אגף משפחות הנצחה ומורשת</p>	<b>משהב"ט - אגף משפחות, הנצחה ומורשת</b>		 <p>משרד הביטחון</p>	
	שם הפרק: הוראות כלליות			מס' הפרק: 01
	בתוקף מ: 27/01/2021	מהדורה: 02		עמוד 8 מתוך 9
נושא: התערבות עובד סוציאלי עם משפחה שכולה חדשה		הוראה מס': 10.01		

### נספח ב'

## דו"ח משפחה חדשה - אלמנות

### פרטי החלל:

שם החלל: \_\_\_\_\_ תאריך נפילה: \_\_\_\_\_  
 מס' תיק: \_\_\_\_\_ נסיבות: \_\_\_\_\_



### פרטי המשפחה

#### אלמן/נה

שם: \_\_\_\_\_ גיל: \_\_\_\_\_ מצב \_\_\_\_\_  
 בריאותי: \_\_\_\_\_ עיסוק: \_\_\_\_\_  
 מס' פלאפון: \_\_\_\_\_ כתובת מגורים: \_\_\_\_\_  
 כתובת מייל: \_\_\_\_\_

#### יתומים

שם: \_\_\_\_\_ גיל: \_\_\_\_\_  
 שם: \_\_\_\_\_ גיל: \_\_\_\_\_  
 שם: \_\_\_\_\_ גיל: \_\_\_\_\_  
 שם: \_\_\_\_\_ גיל: \_\_\_\_\_

 <p>אגף משפחות הנצחה ומורשת</p>	<b>משהב"ט - אגף משפחות, הנצחה ומורשת</b>		 <p>משרד הביטחון</p>	
	שם הפרק: הוראות כלליות			מס' הפרק: 01
	בתוקף מ: 27/01/2021	מהדורה: 02		עמוד 9 מתוך 9
<b>נושא: התערבות עובד סוציאלי עם משפחה שכולה חדשה</b>		הוראה מס': 10.01		

**קצינת נפגעים**

שם: \_\_\_\_\_ חיל: \_\_\_\_\_

תאריך ביקור ראשון: \_\_\_\_\_

התרשמות כוללת נושאים הדורשים תשומת לב:

---



---



---



---



---



---



---

הערות

---



---



---

שם העובד/ת: \_\_\_\_\_